



ת"פ 16676/05/16 - מדינת ישראל נגד פרידמן שלמה

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט אברהם רובין

ת"פ 16676-05-16 מדינת ישראל נ' פרידמן

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

פרידמן שלמה

הנאשם

גזר דין

1. האישום והכרעת הדין

הנאשם הורשע בעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו - עבירה לפי סעיף 275 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, וזוכה משלל עבירות אחרות שיוחסו לו בכתב האישום.

2. עפ"י הנטען בכתב האישום, בלילה שבין 4.5.16 ל-5.5.16 התקיימה התקהלות אסורה של מאות חרדים, אשר, בין היתר, חסמו את צומת הרחובות בר-אילן ואביתר הכהן באמצעות פחי אשפה. עפ"י הנטען בכתב האישום, במהלך ההתקהלות דחף הנאשם פח האשפה למרכז הכביש, ולאחר מכן הוא ניסה להצית את הפסולת שבפח. בהמשך לכך יידה הנאשם אבנים לעבר כוחות משטרה שהגיעו למקום, וכאשר שני שוטרים שצפו במעשיו החלו לרדוף אחריו הוא ברח מהם לעבר מבנה של בית כנסת. בקומה הראשונה של בית הכנסת תפס אחד השוטרים את הנאשם והודיע לו שהוא עצור. ואולם, הנאשם ברח מהשוטר, עלה לקומה השנייה של בית הכנסת והסתתר שם בתוך תא שירותים. השוטר עלה לקומה השנייה, פרץ את דלת תא השירותים וניסה לעצור את הנאשם בשנית. הנאשם דחף את השוטר וגרם לו לחבלה ושריטה בכתף שמאל. לאחר שהשוטרים השתלטו על הנאשם והובילו אותו אל מחוץ למבנה בית הכנסת, הוא ניסה לברוח מהם פעם נוספת, אך אלו תפסו אותו לאחר מספר מטרים. בגין העובדות האמורות הוגש נגד הנאשם כתב אישום חמור שייחס לו שלל עבירות, בהן עבירות של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, יידוי של אבן לעבר כלי תחבורה, ניסיון הצתה, תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, תקיפה הגורמת חבלה של ממש, וסיכון דרכים ונתיבי שיט.

3. במסגרת הכרעת הדין קבעתי כי לא שוכנעתי שהאדם שאותו ראו השוטרים גורר פח אשפה למרכז הכביש, מנסה להציתו ולאחר מכן מיידיה אבנים על כוחות המשטרה, הוא הנאשם שלפניי, כיוון שיתכן כי אירעה טעות בתום לב בזיהוי של הנאשם על ידי השוטרים. על כן זוכה הנאשם מכל העבירות הקשורות במעשים אלה. בנוסף, קבעתי כי הנאשם אכן נמלט מהשוטר שעצר אותו בקומה הראשונה של בית הכנסת, ועל כן הורשע הנאשם בעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו. לעומת זאת, נדחתה הטענה לפיה תקף הנאשם את השוטר בקומה השנייה של בית הכנסת, וכן נדחתה הטענה לפיה לאחר



שהשוטרים השתלטו על הנאשם הוא ניסה לברוח מהם. על כן, זוכה הנאשם מהעבירות שהתבססו על מעשים אלו. כעולה מן האמור לעיל, בסופו של דבר הורשע הנאשם בעבירה אחת של הפרעה לשוטרים במילוי תפקידו.

4. הראיות לעונש

המאשימה לא הגישה ראיות לעונש.

הנאשם הגיש מכתב מאת מנהל ישיבת פוניבז', בו נכתב כי הנאשם לומד בישיבה כמי שתורתו אומנותו מאז 1.9.10, וכי הוא מתעתד להיבחן לדיינות ולכומר רב בישראל. בנוסף לכך העידה אמו של הנאשם. האם העידה על התקופה הקשה שעברה על הנאשם ועל משפחתו במהלך ההליך המשפטי, אשר בראשיתו היה הנאשם עצור במשך כשלושה שבועות, ולאחר מכן הוא שהה במעצר בית בישיבה במשך מספר חודשים נוספים. האם הדגישה את ההסתייגות המוחלטת שלה ושל משפחתה מהמעשים אשר ביצע הנאשם, ואת הבושה שהיא ומשפחתה חשו כתוצאה ממעשי הנאשם. לדברי האם עד היום יש במשפחה מי שכועסים על הנאשם בשל מעשיו. האם גם הדגישה את העובדה שהרשעתו של הנאשם עלולה לפגוע בסיכויי השידוך שלו. לשאלת בית המשפט הבהירה האם שבניגוד לרושם שנוצר כתוצאה מהתנהגות הנאשם בהליך המשפטי, לפיו הוא איננו מפנים את חומרת מעשיו, הרי שהנאשם בהחלט הפנים את חומרת המעשים.

5. תסקיר שירות המבחן

בעניינו של הנאשם נערך תסקיר. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מגיע ממשפחה נורמטיבית לחלוטין, אשר פועלת רבות למען הקהילה. שירות המבחן ציין כי הנאשם ניהל עד היום אורח חיים תקין, לרבות לימודים מלאים בישיבה במסגרתם הוא יצר קשרים מטיבים ומקדמים וגילה יכולות גבוהות. שירות המבחן התרשם כי הנאשם לוקח אחריות מלאה על מעשיו ומבין את חומרת המעשים. לדברי הנאשם בשיחותיו עם שירות המבחן, המעשה שביצע איננו משקף את אורח חייו ומאז שביצע את המעשה הוא מתרחק מאירועים בעייתיים ומקדיש את מרב זמנו לבניית עתידו. שירות המבחן התרשם כי חרטתו של הנאשם כנה, וכי עמדותיו כלפי רשויות החוק אינן בעייתיות או תוקפניות. על רקע האמור התרשם שירות המבחן כי ההליך הפלילי מהווה גורם מרתיע ביחס לנאשם, וכי עובדה זו בצירוף עם אישיותו החיובית של הנאשם, מפחיתות את הסיכון להישנות מעשי עבירה. יחד עם זאת, שירות המבחן התרשם כי קיימים גם גורמי סיכון בעניינו של הנאשם, הנובעים מדפוסים אימפולסיביים מסוימים באישיותו. בסופו של דבר ממליץ שירות המבחן על ביטול הרשעתו של הנאשם ועל הטלת עונש של של"צ בהיקף של 120 שעות.

6. טענות המאשימה לעונש

ב"כ המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם צריך לנוע בין של"צ לבין מספר חודשי מאסר בפועל, וכי העונש המתאים צריך לעמוד על של"צ וקנס. המאשימה טענה כי אין מקום לבטל את ההרשעה כיוון שלא הוכח שההרשעה תגרום נזק בלתי מידתי לנאשם. ב"כ המאשימה טענה כי המסמך שהציג הנאשם



מהישיבה איננו מלמד על נזק שצפוי לו, כיוון שלא ברור מהמכתב ממתי לומד הנאשם לדיינות והאם ההרשעה תפגע כלל בסיכוייו להיות דיין.

7. טענות הנאשם לעונש

ב"כ הנאשם טען כי יש להביא בחשבון את העובדה שבתחילת הדרך ניצב בפני הנאשם כתב אישום חמור, וכי בסופה של הדרך ניטל רוב עוקצו של כתב האישום. לדברי ב"כ הנאשם המעשה בגינו הורשע הנאשם הוא מעשה מינורי. הנאשם נטל אחריות מלאה על מעשיו. יש להביא בחשבון כי הנאשם היה עצור לראשונה בחייו במשך תקופה לא קצרה של שלושה שבועות, וכי זו ההסתבכות הראשונה שלו עם רשויות החוק. ב"כ הנאשם ביקש לבטל את הרשעת הנאשם. ב"כ הנאשם טען בהקשר זה, כי אין בסוג העבירה שבה הורשע הנאשם ובנסיבות ביצועה כדי למנוע את האפשרות לסיים את ההליך ללא הרשעה. לעניין הנזק הצפוי כתוצאה מהרשעה טען ב"כ הנאשם, כי די במכתב שהוצג כדי ללמד על הנזק הצפוי. את טענותיו לעניין ביטול ההרשעה תמך ב"כ הנאשם במספר פסקי דין בהם לא הורשעו נאשמים למרות שביצעו עבירות בנסיבות חמורות יותר מנסיבות ביצוע העבירה על-ידי הנאשם. ב"כ הנאשם אף טען כי אין מקום להטלת קנס.

8. דברו של הנאשם

בדבריו הביע הנאשם חרטה על מעשיו. לדבריו מדובר בטעות שכן זו **"לא התנהגות"**, כלשונו, לברוח משוטר. הנאשם הדגיש את ההשפעה הקשה והמרתיעה שיש להליך המשפטי עליו. הנאשם הוסיף והדגיש כי גם אם ניתן היה להתרשם אחרת במהלך ההליך הפלילי הרי שהוא בשום אופן לא מתייחס בקלות ראש לעבירה שביצע, וכי הוא איננו מזלזל בהליך הפלילי או ברשויות החוק.

דין והכרעה

9. הכלל הוא, שמקום בו הכריע בית המשפט כי הנאשם ביצע עבירה אזי עליו להרשיעו. עם זאת, לצד הכלל ניצב החריג לפיו אם: **"מצא בית המשפט שנאשם ביצע עבירה, רשאי הוא לתת צו שירות גם ללא הרשעה, בנוסף למבחן או בלעדיו, ומשעשה כן יהיה דינו של צו השירות, לעניין סעיף 9 לפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, כדין צו מבחן"** (סעיף 71א(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977). בדומה, רשאי בית המשפט גם להטיל צו מבחן ללא הרשעה (סעיף 1(2) לפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט - 1969).

על פי הלכת **כתב** הידועה (ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (21.8.97)), החריג המאפשר אי הרשעה שמור למקרים בהם מתקיימים שני תנאים מצטברים:



"ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל."

בפסיקה שניתנה לפני הלכת כתב וגם לאחריה הוטעם לא פעם כי:

"הימנעות מהרשעה, של מי שאשמתו הוכחה, הינה בגדר "חריג שבחריגים".... הימנעות מהרשעה תעשה אך במקרים יוצאי דופן"
(ע"פ 8528/15 אלירן ציפורה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (3.3.13); וכן ראו - רע"פ 1949/15 תקדורי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2.4.15); ר"ע 432/85 רומנו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (21.8.85)).

בנוגע לתנאי הראשון של הלכת כתב, שעניינו "פגיעה חמורה בשיקום הנאשם", נפסק כי:

" יש להתייחס לנזק מוחשי-קונקרטי, ואין להידרש לאפשרויות תיאורטיות, על פיהן עלול להיגרם לנאשם נזק כלשהו בעתיד."
(ע"פ 8528/15 לעיל בפסקה 9 לפסק הדין).

וכן נפסק, כי על נאשם העותר לאי הרשעתו לשכנע כי קיים:

"חשש ממשי כי הטלת אחריות בפלילים תחבל בסיכויי שיקומו... ובחזרתו לדרך הישר"
(רע"פ 7720/12 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.11.12)).

יודגש, כי את הטענות בדבר פגיעה קשה וקונקרטית בסיכויי השיקום אין לטעון בעלמא, אלא יש לבסס אותן על תשתית ראיתית מתאימה (רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.11.14); עפ"ג (מחוזי-ים) 51369-12-16 שפירא נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.10.17)). הדרישה להוכיח פגיעה קשה וקונקרטית בסיכויי השיקום, והחובה לבסס אותה באמצעות ראיות, חלה גם בענינים של בגירים צעירים (רע"פ 6429/18 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (18.11.18)).

בהלכת כתב פורטו שיקולים שונים שעל בית המשפט להביא בחשבון עובר להכרעה האם לבטל הרשעתו של נאשם. בין השיקולים נמנו שיקולים אלו: האם לחובתו של הנאשם עבר פלילי מכביד; האם קיים סיכון כי יחזור ויחטא בפלילים; הנסיבות בהן ביצע את מעשה העבירה; מידת הפגיעה של העבירה באחרים; יחסו של הנאשם לעבירה ומידת נכונותו להכיר בפסול שבמעשיו; השפעותיה של ההרשעה על הנאשם (שם, בעמ' 344).



10. לאחר ששקלתי את הדברים אני סבור כי נסיבות העניין שלפניי מצדיקות את ביטול הרשעתו של הנאשם.

העבירה שבה מדובר ונסיבות ביצועה אינן שוללות מניה וביה את האפשרות לבטל את ההרשעה. ב"כ הנאשם הציג מספר פסקי דין שבהם בוטלו הרשעות גם במקרים חמורים יותר. כך, למשל, ברע"פ 1721/12 **איראשי** נ' **מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (30.3.14), אישר בית המשפט העליון את ביטול הרשעתו של נאשם בעבירות של היזק בזדון והתפרעות, על אף שנקבע כי הנאשם השתתף בהתפרעויות בעיר העתיקה ובשכונת סילואן במהלכן הוא פירק שני ברגים ממצלמת אבטחה ששימשה את המשטרה לצורך מניעת עבירות וגיליון. אכן, המאשימה הציגה את ההחלטה ברע"פ 6429/18 הנ"ל, במסגרתה נדחתה בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי אשר ביטל את גזר דינו של בית משפט השלום בעניין אי הרשעתו של אדם אשר השתתף בהתפרעות של חרדים באזור רח' בר-אילן. ואולם, נסיבותיו של אותו מקרה חמורות מנסיבות המקרה שלפניי, כיוון ששם הנאשם סייע לדחוף פח זבל לעבר מרכז הכביש והוא הורשע בשתי עבירות של התפרעות ושל סיוע לניסיון לסיכון דרכים.

אשר לפגיעתה הצפויה של ההרשעה בשיקומו של הנאשם - הנאשם הציג מכתב מאת ישיבת פוניבז' המלמד על כך שהוא מתעתד להיבחן לדיינות. אילו מכתב זה היה עומד לבדו הרי שלא היה בו די כדי להצדיק את ביטול ההרשעה, ברם בהצטרף המכתב ליתר השיקולים שנמנו בהלכת **כתב**, כפי שיפורטו מיד, יש כדי להביא לתוצאה של ביטול ההרשעה. הנה כך, בחינת השיקולים המנחים שפורטו בהלכת **כתב** מלמדת שרובם ככולם מובילים בענייננו למסקנה שיש לבטל את הרשעת הנאשם. מדובר בנאשם צעיר, לחובתו של הנאשם אין עבר פלילי כלל. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הסיכוי שהנאשם יחזור ויחטא בפלילים נראה נמוך מאוד. מדובר בנאשם שהביע חרטה כנה המלמדת על כך שהוא הפנים את חומרת מעשהו ואת הפסול שבמעשיו.

אשר על כן, ולאור כל האמור, אני מבטל את הרשעתו של הנאשם.

11. מתחם העונש ההולם והעונש המתאים

בענייננו אין צורך להרחיב בדברים לגבי מתחם הענישה, שכן שני הצדדים מסכימים שחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם עומד על עונש של שירות לתועלת הציבור, והמאשימה אף מסכימה כי יש למקם את העונש המתאים בתחתית מתחם העונש ההולם. נאמנה לגישתה זו אף עתרה המאשימה לגזירת עונש של שירות לתועלת הציבור. עיקר המחלוקת בין הצדדים מתמקד אם כן בשאלת הקנס. ובכל זאת פטור בלא כלום אי אפשר, ועל כן אתייחס בקצרה לקביעת מתחם העונש ההולם ולנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

הערך המוגן על ידי העבירה של הפרעה לשוטר הוא הערך של שמירת הסדר הציבורי ואבטחת פעילותם התקינה של כוחות המשטרה. ערכים מוגנים אלו חשובים, שכן פעילות יעילה של כוחות המשטרה חיונית להבטחת חיים תקינים ושלווים.



הענישה הנוהגת בעבירות של הפרעה לשוטרי במילוי תפקידו נעה בין שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה לבין עונשים חמורים יותר של מספר חודשי מאסר בפועל.

את העבירה ביצע הנאשם ללא תכנון מוקדם. הנזק שהיה צפוי מביצוע העבירה איננו קיצוני בחומרתו. בצד החובה נציין, כי מדובר בנאשם אינטליגנטי אשר ללא ספק הבין את הפסול שבמעשיו. אשר על כן, אני סבור מתחם העונש ההולם נע בנסיבות העניין בין שירות לתועלת הציבור לבין חודשי מאסר ספורים שיכולים להיות מרוצים אף בעבודות שירות.

אשר לעונש המתאים - כאמור, מדובר בנאשם צעיר יחסית. העבירה בוצעה בשנת 2016. אין לזקוף לחובת הנאשם את העובדה שניהל את המשפט עד תום, שהרי הוא זוכה מרוב העבירות שיוחסו לו. הנאשם נטל אחריות מלאה על מעשיו. לנאשם אין עבר פלילי כלשהו והתנהגותו עד היום הייתה נורמטיבית לחלוטין. יש להביא בחשבון שהנאשם כבר היה עצור, לראשונה בחייו, במשך שלושה שבועות. התרשמתי כי מעצר זה הותיר בנאשם חותם בל ימחה, אשר יש בו כדי להרתיע אותו מביצוע עבירות כלשהן בעתיד. בנסיבות העניין ובשים לב לכך שהנאשם איננו עובד, אינני סבור שיש מקום להטיל קנס על הנאשם.

11. אשר על כן אני מבטל את הרשעתו של הנאשם וגוזר עליו עונש של 120 שעות לתועלת הציבור. שירות המבחן יגיש עד ליום 30.12.18 תכנית של"צ.

הודע לנאשם על זכותו לערער לבית משפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, ט' טבת תשע"ט, 17 דצמבר 2018, בנוכחות הצדדים.